

סיפורים נפלאים פרשת יתרו

שנאי בצע (יה, כא)

פעם אחת פגש הצדיק רבי צבי אריה מאליק משכיל אחד ששימש כמרצה ידוע באחת האוניברסיטאות. שאל המשכיל את הרבי: אמור נא לי, חסידים רבים יש לך והם מפוזרים ומעניקים לך ממון רב, ואף אני יש לי תלמידים רבים שומעי לקחי, אולם איש מהם לא מעלה בדעתו לתת לי מאומה, מדוע? ההבדל הוא גדול השייב הרבי, אני מואס בכסף ושונא בצע, משום כך אני משריש בלב חסידי את שנאת הבצע ואת המיאוס שבתאוות הכסף, לכן קל להם לחלק את כל כספם. ואכן, את כל מה שהם מעניקים לי אני מחלק לצדקה לעניים ונצרכים. ואילו אתה... אוהב כסף לא ישבע כסף... משום כך ערך זה נטבע היטב גם בלבות שומעי לקחך, משום כך קשה להם לתת לך אף פרוטה אחת.

"וידבר אלוקים את כל הדברים האלה לאמר"

(כ, א)

פעם שהה "השרף מברסק", הגאון הקדוש מהרי"ל דיסקין זצ"ל, בבית המדרש. לפתע נכנס שוטר ופנה אל השמש. אמר לו דבר מה, והשניים עלו במדרגות ארון הקודש. השמש הסיט את הפרוכת וכל הקהל קם על רגליו. הוציא השמש ספר תורה, נשק לו ומסרו לשוטר.

הייתה זו הפעם הראשונה שהרב שעלה על כס רבנותה של בריסק לא מכבר נתקל במחזה זה. פנה לשמש ושאל: "מה העניין?"

השמש היה מורגל בכך: "יהודי התחייב שבועה בבית המשפט", ענה. כזה היה הנוהג, יהודי שהתחייב שבועה השביעוהו בנקיטת ספר תורה. מיהר הרב, נטל את ספר התורה מיד השוטר ההמום, נשק לו בדמעות והחזירו לארון הקודש. ביקש מהשמש את המפתחות, נעל את הארון, וטמן את המפתחות בחיקו. השיב את הפרוכת למקומה ונשק את שוליה. בפנותו אל השוטר אמר לו: "אמור לשופט שהרב אסר על טלטול ספר התורה".

לא עברה שעה, והשוטר שב והופיע: "השופט מבקש מהרב שיבוא לפניו", אמר. הייתה זו פקודה, גם אם נעטפה בניסוח מנומס. הרב התלווה אל השוטר והם הלכו לבית המשפט. הרב נכנס לאולם, והתייצב לפני דוכן השופט.

"הוד קדושתו הוא רבה של העיר", שאל השופט כך פנו ברוסיה הצארית לכוהני הדת. "אני הוא", ענה השרף.

"השוטר סיפר שהוד קדושתו נטל ממנו את הספר הקדוש שנצטווה להביא לבית המשפט". "נכון הדבר", ענה השרף. "הוד קדושתו יודע לבטח מה חמור הוא בזיון בית המשפט. יורשה לנו לשאול מדוע עשה זאת".

"בתור רב היהודים", ענה השרף, "ממונה אני על שמירת כבוד הספרים הקדושים לנו. מבקש אני לשאול את הוד רוממותו שאלה. בגזי הוד מלכותו הצאר הרוסי מצוי כתרו של פטר הגדול, מיקשה זהב. אילו היה כבודו ממונה על אוצר המלוכה, על גזי הצאר, והנאשם היה מביע רצונו להישבע לא פחות ולא יותר

"וישמע יתרו" (יה, א)

מורה ותיק ספר על מקרה שהיה בכתתו: בקר אחד, בשעה שמונה, נכנסתי לכתה כהרגלי מדי בקר, ואמרתי לילדים לפתוח את הסדורים. אבל ראיתי שאין הם חשק להתפלל. כיון שכך, הוריתי להם לסגור את הסידורים ומיד התחלתי בלמוד חשבון... בכך חשבתי לעורר אותם לתפלה, שהרי גם הם ירגישו שלא בנוח אם לא יתפללו. ואכן, לפתע עולה באזני קול בכי של אחד הילדים. "מה לך בוכה", שאלתי את הילד. והוא משיב בתם יהודי: "המורה, אינני מבין כיצד אפשר ללמוד חשבון בלי להתפלל קודם לבורא עולם". ואז אמרתי לתלמידי הכתה: "הילד הזה הציל וכיפר על כל חבריו. בכך שהוא מגלה ענין בתפלה ורוצה לשפוך את שיחו לפני ה', הוא גורם שהקדוש ברוך הוא ימחל גם לכם על הקרירות שגיליתם כלפי התפילה". המורה, שהיה בן תורה, הסביר שלדעתו, הסיבה לכך שילדים אינם מוצאים טעם בתפלה היא שלא למדו אותם מעולם את פירוש התפלה ובאור המלים. לכן הם מוציאים את הדברים מפיהם בלי 'לשמוע', הם פשוט אינם שומעים את קטעי התפלה ולכן הדברים לא נכנסים ללבם. וידע המורה מה שאמר. צריכים ללמד 'לשמוע'. אל יהי דבר זה קל בעינינו.

מרון הגאון רבי שלמה זלמן אוירבך זצ"ל סיפר, שליד תחנת המשטרה הסמוכה לתלמוד התורה "עץ חיים" בירושלים, היו עמודים עם שני אריות מעליהם. ופעם, בתקופת ילדותו של הגר"ש, בלמדו ב"עץ חיים", אמר המלמד שלהם שאם האריות מעל עמודי המשטרה ישמעו מוסיקה הם יתחילו לרקוד... (המלמד אמר את הדברים, מן הסתם, כדי להכניס שמחה בלבות הילדים) הילדים ב"עץ חיים" לא יודעים חכמות. הם רצו הביתה הביאו כלי זמר ונגנו לפני האריות. אבל שלא כמו שאמר המלמד, האריות לא החלו לרקוד... חזרו הילדים אל המלמד בטענה: כיצד, השיבם המלמד: "הלא דברתי אמורה לכם שאם האריות 'ישמעו' מוסיקה, הם יפצחו בריקוד. הבעיה שלהם היא שהם אינם 'שומעים'..."

"אנשי חיל" (יה, כא)

סיפר הגאון רבי שלמה בן שמעון שליט"א: פעם היה עם הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל בחתונה של רמי מעלה, בנו של אחד האנשים הידועים במדינה. הגאון רבי עובדיה יוסף הוזמן לערוך את הקידושין. הרב הכין עדים כשרים, כידוע שהקפיד מאד לברור לו עדים כשרים ויראי שמים. המנחה הזמינו לסדר קידושין, ומיד אמר 'ואני מזמין בשם המשפחה את השר הנכבד מר פלוני להיות עד'... מיד הגיע אותו שר מפורסם, שלפי ההלכה אינו יכול לשמש עד בקידושין... מה עושים, הכל בפומבי, לעיני כל צמרת המדינה? הרב עובדיה קיבלו בחמימות, ותיכף לקח את הרמקול ואמר שכבוד השר לא ישמש עד סתם, אלא יהיה עד של כבוד, כראוי למעלתו. וכתב מתחת למקום חתימת העדים בכתובה כותרת 'עד של כבוד', והחתיים את השר, ויצא הדבר בכבוד ובהיתר.

סיפורים נפלאים פרשת יתרו

לאחר כמה פעמים שהאיש הופיע, פנה אליו הרב: "האם אתה זקוק לעשות אזכרה? אני פה הרב, תוכל להגיד לי."
"לא. אני חוזר בתשובה". הרב נדהם: "מה קרה?". "האם שמעת על הסיפור של הרב רביץ ז"ל?" הרב נזכר במקרה שאירע עם הרב רביץ שעשה קידוש השם. הוא היה זקוק להשתלת כליה וכל ילדיו נלחמו ביניהם מי יתן את כלייתו לאביו. לבסוף ניגשו לדין תורה אצל הרב אלישיב זצ"ל, שפסק כי לבכור זכות הבכורה. ואכן הבכור תרם לאביו כליה. הדבר התפרסם ועשה קידוש השם גדול. "כן, שמעת. באמת קידוש שם שמיים." - הפטיר הרב. "אז תדע, כבוד הרב, שלי קרה אותו סיפור בדיוק! הייתי זקוק להשתלת כליה והרופאים פנו אל ילדיי. בני אמר שהוא נוסע עוד מעט למסע בחו"ל והוא זקוק לכוחות ותרומת הכליה תחליש אותו. פנו לבתי, והיא טענה שעוד מעט היא מתחילה סמסטר חדש באוניברסיטה והיא זקוקה לכוחות ללמוד, ולכן אף היא אינה יכולה."

כאן פרץ הזקן בבכי והמשיך: "הנה, אתה רואה? נתתי לילדי את החיים, השקעתי בהם הכל, הזרמתי כספים בלי סוף, שלחתי אותם ללמוד, נתתי להם חוגים ומה לא - והם השאירו אותי ככה! הייתי מאוד מודוך. בדיוק אז ראיתי את הכתבה בעיתון על דין התורה בין ילדי הרב רביץ וראיתי מה זה הכוח של התורה. באותו רגע החלטתי לחזור בתשובה..." (ברכת דוד)

"כבד את אביך ואת אמך למען יאריך ימך" (כ, יב)

שאלת עגונה סבוכה הובאה לפני כ"ק משינאווא - רבי יחזקאל שרגא הלברשטאם זצ"ל ביקש להיוועץ באביו הגאון רבי חיים מצאנז זצ"ל (בעל הדברי חיים). קבע לו אביו שעה לדון בעניין. ביקש רבי יחזקאל להכין עצמו לדון כדבעי, וביקש מהגבאי שיביאו לו שולחן ערוך "יורה דעה". תמה הגבאי: "הרי הלכות עגונות נידונות בשולחן ערוך "אבן העזר" אולי טעות היא...". השיב לו רבי יחזקאל: "לא טעיתי! ביקשתי חלק "יורה דעה" משום שעלי לשנן הלכות כיבוד אב קודם בואי לדון ולהתווכח עם אבי בדבר הלכה!" (באהלי צדיקים)

"לא תחמוד" (כ, יד)

שלושה זוגות תפילין השאיר אחריו בכתב ידו הקדוש בעל האור פני משה, מתלמידי המגיד הגדול ממעזריטש. השתוקק הרה"ק ר' מנדל מקוצק ז"ע לרכוש מאלמנתו זוג תפילין אחד לעצמו, אך היא דרשה בעד כל זוג הון רב, שלושה שקלי זהב. מסר, הרה"ק מקוצק את כל חסכונו לחסיד אחד וביקש להביא לו משם זוג התפילין. חזר אותו חסיד והתפילין בידו, מסרם להרה"ק מקוצק, והוסיף כלאחר יד, בגלל התפילין האלו נכשלתו ב'לא תחמוד', לא יכולתי להתאפק והנחתי אותם. כהרף עין החזיר הרה"ק מקוצק את התפילין לידי של החסיד, באמרו, קח אותם. שוב אין לי צורך בהם. תפילין שהכשילו אדם ב'לא תחמוד', ובשאלה שלא ברשות, אינם עבוי. (ממעיינות הנצח)

אלא בנקיטת כתר זה דווקא, והיה מופיע שוטר לקחתו ההיה כבודו מוסרו בידו?"
"ודאי שלא!" ענה השופט. "כתר זה מוציאים אך ורק ביום ההכתרה, וגם אז תחת משמר מיוחד!"
"ואם היה נשלח משמר מיוחד, ואם היו מפקידים תמורתו ערבון, משקלו בזהב?"

השופט התרעם על השאלה: "שווי של הנזר אינו במשקל זהב, הוא האוצר היקר ביותר של האומה הרוסית הגדולה, בבית עינה של הממלכה! מי יעז לשלוח בו יד ולטלטלו בשביל גחמתו של איזה נאשם!"

עתה הגיע תור השרף להתרגש: "אם כן, ודאי יבין הוד רוממותו שעבורנו ספר התורה הוא בבת עינינו! יבין כי הוא אוצרנו היקר ביותר! ידע כי אלפי רבבות חיים לאורו, ויהודים לאין מספר מסרו עליו את נפשם! למענו עונו, נשרפו ונרצחו ואיך נטלטלו מהיכלו, הלוך ושוב, לצרכו של איזה נאשם!"

דממה מתוחה השתררה, ובדממה נשמע קולו של השופט: "מהיום והלאה אין היהודים חייבים להישבע עוד בנקיטת הספר הקדוש!"

השופט הגוי הבין זאת! הבין שספר קדוש, שהמוני יהודים חיים לאורו, והמונים מסרו עליו את נפשם, ראוי לכבוד מיוחד, ויש להתחשב בו!

אלא שחייבים לזכור נקודה עיקרית אחת: כבודו של ספר התורה נובע מתוכנו, מהצווים האלווקיים שבו. ואם כך יש להיזהר בכבודו של הספר הקדוש כמה יש להיזהר בכבודם של חוקי התורה, שלאורם חיים היהודים עשרות דורות ועליהם מסרו נפשם! באיזה כבוד יש להתייחס לציווי התורה, אותם קיבלנו במעמד המרומם, מפי הגבורה, באש ובקול שופר!

"זכור את יום השבת לקדשו" (כ, ה)

סיפרה הרבנית ריבה לפידות תח' כי באחת השבתות בתה הקטנה בכתה ללא הרף, כנראה מתוך רעב שהציק לה. מיד הכינה לה הרבנית חלב בבקבוק שהכינה אך למרות זאת בתה המשיכה לצרות. כידוע בדר"כ תינוק כאשר הוא מתחיל לשתות את החלב הוא מפסיק לבכות. לבסוף התברר שהתינוקת רצתה לשתות את החלב ואף הייתה מוכנה בשביל זה להפסיק לצרוח, אך דבר אחד שכחה הרבנית: לעשות חור בפטמת הבקבוק... זאת עלינו ללמוד: לתת לשבת לזרום! יש בה בשבת אוצר מלא שפע אדיר בל יתואר אך אם הוא סגור ונצור אי אפשר לינוק את הקדושה...

"כבד את אביך ואת אמך למען יאריך ימך" (כ, יב)

בצפון תל-אביב היה בית-כנסת שבקושי "גירד" מניין מתפללים. יום אחד החל להגיע למקום מבוגר כבן שבעים. הוא לא נראה דתי מבית. הוא נהג להתפלל ומיד לצאת. רב בית- הכנסת התפלל. בדרך כלל אדם כזה מגיע לאזכרה וכו' ומעולם לא ראה שבגיל כה מבוגר אדם כזה חוזר בתשובה.